

TÜRKİYE
İNSAN HAKLARI VE
EŞİTLİK KURUMU

**BATMAN M TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ
KURUMU ZİYARET RAPORU**

(Rapor No: 2021/ 14)

(Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 14.09.2021 tarih ve
2021/228 sayılı kararında oy birliği ile kabul edilmiştir.)

KISALTMALAR.....	2
A. GİRİŞ.....	3
A.1. Ziyaret Yöntemi.....	4
B. GENEL BİLGİLER.....	5
B.1. Kurum Hakkında Genel Bilgiler.....	5
B.1.1. Kurumun Fiziksel Koşulları.....	5
B.1.2. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler.....	6
B.1.3. COVID-19 Salgınına Yönelik Tedbirler.....	6
C. ÖZGÜRLÜĞÜNDEN MAHRUM BIRAKILAN KİŞİLERE YÖNELİK TUTUM VE HİZMETLERE İLİŞKİN TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	9
C.1. Genel Bilgiler.....	9
C.2. Yönetim ve Personel.....	9
C.3. Disiplin ve Şikâyet Prosedürleri.....	11
C.4. Fiziksel Koşullar.....	11
C.5. Beslenme.....	12
C.6. Sağlık.....	13
C.7. Psiko-Sosyal Servis Hizmetleri.....	14
C.8. Eğitsel, Sosyal, Kültürel, Mesleki ve Sportif Faaliyetler.....	15
C.9. Dış Dünya ile Etkileşim.....	16
D. TAVSİYELER.....	16
D.1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler.....	16
D.2. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler.....	18

KISALTMALAR

BM	: Birleşmiş Milletler
CAT	: Birleşmiş Milletler İşkence ve Diğer Zalimane, Gayri İnsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşme
CPT	: Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi
CETAS	: Cezaevi Reçete Takip Sistemi
COVID-19	: Yeni Koronavirüs Hastalığı
HES	: Hayat Eve Sığar
İKM	: İnfaz ve Koruma Memuru
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İhtiyari Protokol
ÖSYM	: Ölçme, Seçme, Yerleştirme Merkezi
PCR	: Polymerase Chain Reaction
TİHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması

A. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK), 6701 sayılı Kanunla insan onurunu temel olarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.
2. Türkiye, 14 Eylül 2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İhtiyari Protokol (OPCAT)'i imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından da bağlayıcılık kazanan OPCAT; taraf devletlerin, protokol kapsamında yetkilendirilmiş ulusal ve uluslararası mekanizmalar tarafından *işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele ya da cezayı önlemek için* kişilerin özgürlüğünden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaret yapılmasına izin verdiği bir sistem kurmaktadır.¹
3. Ek İhtiyari Protokol'de, taraf ülkelerde işkence ve kötü muamele ile mücadele amacıyla her türlü alıkonulma mekânlarını ziyaret etmeye yetkili bir Ulusal Önleme Mekanizması² (UÖM) kurulması düzenlenmiştir.³ Nitekim 6701 sayılı Kanun'un 9. maddesinin (j) bendi uyarınca TİHEK, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevine haizdir.
4. Kapalı Ceza İnfaz Kurumları, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda "*iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasın olanaklı bulunduğu, yeterli düzeyde güvenlik sağlanmış ve hükümlünün gereksinimine göre bireysel, grup hâlinde veya toplu olarak iyileştirme yöntemlerinin uygulanabileceği tesisler*"⁴ şeklinde tanımlanmıştır. Bu bağlamda, söz konusu tesisler, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldıkları alanlardan olup 6701 sayılı Kanunun 9/1-j hükmü uyarınca TİHEK, söz konusu ceza infaz kurumlarına haberli veya habersiz ziyaret gerçekleştirme yetkisine sahiptir.

¹ OPCAT, m. 2, m.3 ve 4.

² 6701 sayılı Kanunun 2/1-k bendi uyarınca UÖM: "*İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi*" ifade etmektedir.

³ OPCAT, m.3.

⁴ 5275 sayılı Kanun, m.8

5. Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında, 17.02.2021 tarihli ve 745 sayılı TİHEK Başkanlık görev emri üzerine, 25.02.2021 tarihinde Batman M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna periyodik nitelikli bir ziyaret düzenlenmiştir.
6. Ziyaret heyetinde ... yer almıştır. TİHEK'in talebi üzerine Valilik görevlendirmesi ile bir psikolog ve bir doktor ziyaret heyetine eşlik etmiştir.
7. Bu rapor, Batman M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu⁵ ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

A.1. Ziyaret Yöntemi

8. Ziyaret, kurum müdürü ile yapılan ilk görüşmeyle başlamıştır. Görüşmede TİHEK heyeti, UÖM ziyaretinin amacı, ziyaretin türü ve ziyarette kullanılacak olan yöntem hakkında bilgiler vermiştir. İdareden, Kurumda bulunan tutuklu, hükümlü ve hüküm özlü⁶ kişilerin sınıflandırmaları, COVID-19 teşhisi konulan ve temaslı olan kişilerin sayısı ile kurumun günlük işleyişi ve kurum personeli hakkında genel bilgiler alınmış, kurum idaresinden talep edilen bilgi ve belgelerin listesi kurum idaresine verilmiştir.
9. Bu görüşme sonrasında idareden özgürlüğünden mahrum bırakılanların kaldıkları yerlere ilişkin tasnif cetveli alınmış, belge üzerinden suç tipleri ve koğuştıplere göre aynı koğuştan en az iki kişi olması da göz önünde tutularak karantina koğuştıpları dâhil olmak üzere heyet tarafından rastgele seçilen yirmi dokuz özgürlüğünden mahrum bırakılan ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
10. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar ile yapılan görüşmeler COVID-19 salgını nedeniyle bulaş riskinin azaltılması için 2 heyet şeklinde gerçekleştirilmiştir. Heyetler, her iki heyette de kadın ve erkek uzmanların yer alacağı şekilde cinsiyet dağılımı göz önünde bulundurularak oluşturulmuştur. Görüşmeler için kurum kütüphanesi ile verilen cevapları üçüncü bir kişinin duyamayacağı, izole, kamera kaydı bulunmayan bir odanın kullanımı tercih edilmiştir. Seçilen isimler sırayla personele verilmiş ve görüşmeler idari personel ve infaz koruma memurları olmaksızın gerçekleştirilmiştir.
11. Görüşmeler sırasında özgürlüğünden mahrum bırakılanlar maske, eldiven ve siperlik kullanmış; heyet ise maske kullanmış ve sosyal mesafe kurallarını gözetmiştir.

⁵ Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

⁶ Tutuklu, hükümlü ve hüküm özlü kavramlarının tamamını karşılaması nedeniyle bundan sonra özgürlüğünden mahrum bırakılan kişiler olarak ifade edilecektir.

12. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar ile yapılan görüşmelerin bitimine müteakip sağlık servisi, kabul işlemlerinin yapıldığı kabul odası, avukat görüşme odaları, kütüphane, mutfak, kamera odası, konferans salonu, yemekhane, ısı merkezi, terzi gibi ortak alanlarda incelemelerde bulunulmuş, ayrıca kurum çalışanları ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
13. İzleme sürecinin sonunda idare ile kapanış toplantısı yapılmış; ilk tespit ve gözlemler, acil olduğu değerlendirilen hususlar paylaşılmış; ziyaret sonrası hazırlanacak raporun kurum idaresi ve diğer ilgili makamlar ile paylaşılarak tavsiyelerin takip edileceği ve takip ziyareti de yapılabileceği bilgisi verilmiş; ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret sonlandırılmıştır.
14. Kurum idaresi, ziyaret heyeti ile iş birliği içinde hareket etmiş, Kurumdaki bina ve eklentilere erişimin sağlanmasında ve rastgele seçilen özgürlüğünden mahrum bırakılanlar ile heyet tarafından kurum personeli olmadan görüşme yapılmasında kolaylık sağlamış; sağlık servisi, kütüphane ve kamera odası gibi alanlarda incelemelerde bulunmasında, bilgi ve belgelerin paylaşılmasında olumlu bir tutum içerisinde olmuştur.

B. GENEL BİLGİLER

B.1. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

B.1.1. Kurumun Fiziksel Koşulları

15. 1992 yılında faaliyete geçmiş olan Batman M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Batman ili, Çamlıca Mahallesi, Felek Caddesi 2460. sokakta yer almaktadır. 33.320 m² arsa alanı üzerine inşa edilmiş olan Kurumda 5.189 m² kapalı alan bulunmaktadır.
16. Kurumda, 36 oda/koğuş (4 kişilik 14 adet oda/koğuş ve 7 kişilik 22 adet oda/koğuş olmak üzere toplam 350 yatak) bulunmaktadır. Her oda/koğuş 1 adet ortak yaşam alanı (mutfak ve oturma alanı), tuvalet ve banyo kısmı, üst katta yatakhane bölümü ve bahçe/havalandırma bölümü olmak üzere dört bölümden oluşmaktadır. 7 kişilik oda/koğuşlar; 15,3 m² yaşam alanı, 19 m² yatakhane bölümü, 32,9 m² bahçeden; 14 kişilik oda/koğuşlar ise 28,8 m² yaşam alanı, 30 m² yatakhane bölümü ve 78,96 m² bahçe alanından oluşmaktadır.
17. Kurum ana binasında personel, ziyaretçi, özgürlüğünden mahrum bırakılanların giriş yaptığı ön kapı ve malzeme giriş-çıkışları ile çöp çıkışının yapıldığı arka kapı olmak üzere 2 kapı bulunmakta olup her iki kapıda da X-ray cihazı yer almaktadır.
18. Kurumda 3 adet avukat görüşme yeri ile 14 erkek ve 6 kadın olmak üzere toplam 20 adet kapalı görüş yeri bulunmaktadır. Ayrıca, iki adet aile görüş odası vardır.

19. Kurumda, özgürlüğünden mahrum bırakılanların personele ya da bir diğer kişiye bedensel zarar vermeleri açısından tehdit oluşturmaları, intihara meyilli olmaları gibi durumlarda kısa süreli olarak kullanılmak üzere zarar vermelerini önleyici bir biçimde hazırlanmış, uygulama “süngerli oda” olarak adlandırılan özel bir oda bulunmamaktadır.
20. Kurumda 2’şer kişilik 6 müşahede odası ile 1 adet 4 kişilik kabul odası bulunmaktadır.
21. Kurumda 1 adet kapalı spor salonu, 1 adet açık spor salonu, 200 kişilik kapasiteye sahip 11 adet derslik, 1 adet kütüphane bulunmaktadır.
22. Kurumda 3 tanesi hareketli olmak üzere toplam 137 güvenlik kamerası bulunmaktadır. Kurum idaresi tarafından 7/24 kamera sistemi ile yatakhane, tuvalet ve banyolar haricinde odalar, ortak alanlar, havalandırma bahçeleri izlenmektedir. Mevcut kayıt cihazlarının bazılarının 1 bazılarının ise 3 ay boyunca kayıt tutabildiği, merkez kontrol odasında görevli personellerin bulunduğu bilgisi idare tarafından aktarılmıştır.

B.1.2. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

23. Batman M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun arttırılmış kapasitesi 363 kişidir.
24. Kurumda 144’ü hükümlü, 55’i tutuklu olmak üzere toplam 199 özgürlüğünden mahrum bırakılan bulunmaktadır. Ziyaret tarihi itibariyle ise 62 kişinin COVID-19 izni⁷ sebebiyle kurumda bulunmadığı ve hâlihazırda 137 özgürlüğünden mahrum bırakılanın bulunduğu bilgisi idareden edinilmiştir.
25. COVID-19 salgınının Türkiye’de görülmeye başladığı 2020 yılı mart ayından, Kurumu ziyaret tarihine kadar özgürlüğünden mahrum bırakılanlar arasında pozitif görülen toplam vaka sayısı 44 olup COVID-19 kaynaklı vefat yaşanmamıştır.
26. Ziyaret tarihinde Kurumda 37 kadın özgürlüğünden mahrum bırakılan (1 kişi COVID-19 izninde) ve 3 anne yanında kalan çocuk bulunmaktadır.

B.1.3. COVID-19 Salgınına Yönelik Tedbirler

⁷ 5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un Geçici 9’uncu maddesinin 5’inci fıkrası ile; açık ceza infaz kurumlarında bulunan veya açık ceza infaz kurumlarına ayrılmaya hak kazanan ve uygun şartları taşıyan hükümlüler ile denetimli serbestlik tedbiri uygulanmak suretiyle cezalarının infazına karar verilen hükümlüler, yasanın Resmî Gazetede yayımlanmak suretiyle yürürlüğe girdiği 14/04/2020 tarihi itibariyle Covid-19 iznine çıkarılmıştır. Bu süre Sağlık Bakanlığının önerisi üzerine Adalet Bakanlığı tarafından her defasında iki ayı geçmemek üzere yedi kez uzatılabilir.

B.1.3.1. Genel İlkeler

27. COVID-19 bulaş ihtimalinin kapalı mekânlarda daha fazla olduğu göz önüne alındığında ceza infaz kurumları, nezarethaneler, geri gönderme merkezleri gibi alıkonulma mekânlarında tutulan kişiler daha fazla risk altındadır. Öyle ki özgürlüğünden yoksun bırakılan kişilerin tedbir eksikliği veya gerekli özenin gösterilmemesi nedeniyle ciddi bir hastalıktan korunamaması durumu kötü muameleye neden olabilir.⁸ Bu nedenle temel ilke, özgürlüklerinden yoksun bırakılan herkesin sağlığını ve güvenliğini korumak için mümkün olan tüm önlemleri almak olup söz konusu önlemler, personelin sağlığının ve güvenliğinin korunmasına da katkıda bulunacaktır.⁹
28. Bu süreçte UÖM görevi yürüten kuruluşlar tarafından yapılan gözetim, kötü muameleye karşı temel koruma mekanizması olmaya devam etmektedir. Devletler, gözetim organlarının, karantina yerleri de dâhil olmak üzere, kişilerin tutulduğu her yere erişimini sağlamaya devam etmelidir. Bununla birlikte, tüm gözetim organları, özellikle yaşlılar ve önceden bir hastalığı bulunan kişilerle ilgilenirken, 'zarar vermeme'¹⁰ ilkesine uymak için her türlü önlemi almalıdır.¹¹
29. Kurum psiko-sosyal servisi tarafından, salgın hastalıkların oluşturduğu etkiler ve önleme şekilleriyle ilgili bilgilendirme broşürleri hazırlanmış olup oda ve koğuşlara, idari birimlere ve tüm vardiyalara dağıtıldığı ifade edilmiştir.

B.1.3.2. Kurumda Alınan Tedbirler

30. COVID-19 salgını döneminde; Batman M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna ilk defa kabulü yapılanlara PCR testi yapılarak kuruma kabulleri sağlanmakta, özgürlüğünden mahrum bırakılanlar kuruma kabulden sonra 14 günlük izole koğuşlarına alınmakta, 14 günlük sürenin sonunda tekrar PCR testi yapılarak, test sonucu negatif çıkanlar normal koğuşlara alınmaktadır. İlk testi pozitif çıkan tutulanlara ise tedavi ve karantina uygulanmakta,

⁸ Guidance Monitoring Places of Detention through the COVID-19 Pandemic, OSCE/ODIHR and APT, 2020, s 4.

⁹ Koronavirüs (COVID-19) Pandemisi Bağlamında Özgürlüklerinden Yoksun Bırakılan Kişilere Yönelik Muameleye İlişkin İlkeler Bildirisi, AİÖK/CPT, 20.03.2020.

¹⁰ UÖM'lerin izleme faaliyetlerini yerine getirirken göz önünde bulundurmaları gereken ilkelerden biri olan "zarar vermeme ilkesi"; UÖM'lerin izleme faaliyetleri kapsamında mağdurların, tanıkların ve onlarla temasa geçen herkesin yaşamını, fiziksel ve psikolojik güvenliğini, özgürlüğünü ve refahını tehlikeye atmama yükümlülüğü ile zarar vermektan kaçınmak için her türlü çabayı ifade etmektedir. United Nations Human Rights Office of the High Commissioner," Chapter 02: *Basic Principles of Human Rights Monitoring*", Manual on Human Rights Monitoring, 2011, s 4.

¹¹ Koronavirüs (COVID-19) Pandemisi Bağlamında Özgürlüklerinden Yoksun Bırakılan Kişilere Yönelik Muameleye İlişkin İlkeler Bildirisi, AİÖK/CPT, 20.03.2020.

iyileşmeleri durumunda 14. günün sonunda PCR testi yapılmakta ve test sonucunun negatif çıkması durumunda normal odalara alınmaktadır.

31. Kurumda personeller göreve başlamadan 48 saat önce PCR testine tabi tutulmakta ve sonuçları negatif çıktıktan sonra göreve başlamaktadır. Sonucun pozitif çıkması durumunda personel tetkik ve tedavi için önce hastaneye, sonrasında 14 gün ev izolesine gönderilmektedir. İlgili personel izolasyon bitiminde tekrar PCR testine gönderilmekte, test sonucu negatif çıkması durumunda maske, eldiven, dezenfektan kullanımı sağlanarak ve sosyal mesafe kuralına uyularak Kuruma alınmaktadır. Pozitif vakalar, bilgi notu şeklinde Adalet Bakanlığına gecikmeksizin bildirilmektedir.
32. Bakanlık talimatı kapsamında kronik rahatsızlığı olan personel ile gebe, süt izni hakkı mevcut olan ve 60 yaş üstü personelin idari izne ayrılması sağlanmıştır.
33. Batman İl Sağlık Müdürlüğüne yazı yazılarak acil durumlarda pandemi ünitesinden bağımsız bir alanda Kurum için yer ayarlanması talep edilmiştir.
34. Kurum idaresi; kurumdaki koşulların, koridorların, yemekhanenin, kantinin, mahkûm kabul biriminin, ziyaretçi mahallerinin, tuvalet ve banyoların, telefon kulübelerinin, telefon ahizelerinin, kapı kollarının, turnike ve X-Ray geçişlerinin ve diğer tüm ortak alanların temizlendiğini, haftada 2 gün özel ilaçlar ile dezenfekte edildiğini ve kapalı ortamların sık sık havalandırıldığını ifade etmiştir.
35. Oda ve koşullara düzenli olarak çamaşır suyu, sıvı sabun, yüzey temizleyici, sirke, maske ve eldivenlerin bedelsiz olarak verildiği ve görevli personel kontrolünde tüm koşulların günlük olarak temizlendiği idarece belirtilmiştir.
36. Kurumda 7/24 hizmet veren bir revir birimi bulunmaktadır. Özgürlüğünden mahrum bırakılanların gribal enfeksiyon geçirmekte olduğunu beyan etmesi durumunda sağlık personeli tarafından ilk kontroller yapılmakta, gerekli görülmesi halinde hastaneye sevkleri sağlanmaktadır.
37. Zorunlu nakiller dışında Kurumlar arası nakil yapılmamaktadır. Hastane ve adliye gibi Kurum dışına çıkan özgürlüğünden mahrum bırakılanlar, Kuruma döndüklerinde 14 gün izolasyona tabi tutulduktan sonra PCR testi yapılarak negatif çıkması halinde koşullara alınmaktadır.
38. Ziyaret tarihinde kapalı görüşlerin ziyarete açık olduğu, görüşe gelen ziyaretçilere ateş ölçümü, HES kodu sorgulaması yapıldığı, görüşmeler sırasında maske eldiven kullanımının sağlandığı ve kullanılan kapalı görüş alanlarının her görüş bitiminde kullanılan ahizeler de dahil olmak üzere dezenfekte edildiği idarece belirtilmiştir.

39. Kuruma dışarıdan gelen kargolar, kantin ürünleri, iaşe malzemeleri ve özgürlüğünden mahrum bırakılanların yakınları tarafından getirilen eşyaların dağıtımı 24 saat bekletildikten sonra yapılmaktadır.
40. Kuruma ait taşıtların iç ve dış temizliği düzenli olarak yaptırılmakta, araçlar haftada iki kez dezenfekte edilmektedir.

C. ÖZGÜRLÜĞÜNDEN MAHRUM BIRAKILAN KİŞİLERE YÖNELİK TUTUM VE HİZMETLERE İLİŞKİN TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

C.1. Genel Bilgiler

41. Ziyaret kapsamında görüşme yapılacak özgürlüğünden mahrum bırakılanların her birinin isimleri infaz koruma memurlarına bir önceki görüşmenin sona erdirilmesinden sonra bildirilmiş ve görüşme alanlarına getirilen kişilerle görüşmeler yapılmıştır. Heyet üyeleri tarafından görüşme gerçekleştirilenlere öncelikle TİHEK hakkında genel bilgi, ziyaretin amacı ve kapsamı aktarılmış; isimlerinin heyet tarafından rastgele seçildiği, görüşmelerin gerçekleştirildiği alanlarda kamera kaydının bulunmadığı bilgisi verilmiş ve gizliliğe riayet edilerek rapor hazırlanacağı hususu aktarılmıştır.

C.2. Yönetim ve Personel

42. Kurumda 151 personel görev yapmaktadır. Personelin dağılımı; 1 Kurum Müdürü, 2 Kurum 2. Müdürü, 1 idare memuru, 1 sayman, 2 psikolog, 4 kâtip, 4 sağlık memuru, 1 infaz ve koruma başmemuru, 1 teknisyen, 119 infaz ve koruma memuru, 1 kaloriferci, 4 hizmetli, 3 aşçı, 7 şoför şeklindedir.
43. Personelden 6'sı yüksek lisans, 70'i lisans, 42'si ön lisans, 31'i lise, 1'i ortaokul ve 1'i ilkokul mezunudur.
44. Kurumda görev yapan personel, İKM Yetiştirme eğitimi ile hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimleri online ya da Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne bağlı Eğitim Merkezlerinde olmak üzere 2 şekilde almaktadır. Bu eğitimlerin bir kısmı; Öfke Kontrolü Eğitimi, Afet ve Acil Durumlara Müdahale Ekipleri Eğitimi, Uyap Veri Girişi, Emanet Eşya Birimi Eğitimi, Mahkûm Kabul Birimi Eğitimi (ARDEF, BİSİS), Mesleki Müdahale Teknik ve Taktikleri Eğitimi, İnfaz ve Koruma Memuru Yetiştirme Eğitimi, Mektup Okuma Birimi Eğitimi, Konsinye Satış Sistemi Eğitimi, İntiharın Önlenmesi Eğitimi şeklindedir.

45. Kuruma ilk kez getirilen özgürlüğünden mahrum bırakılanların girişi mahkûm kabul kısmından yapılmaktadır. Kuruma teslim aşamasına kadar geçen süreçte özgürlüğünden mahrum bırakılanlara kolluk personeli nezaret etmektedir. Kuruma kabulde özgürlüğünden mahrum bırakılanların ilk olarak infaz koruma memurları tarafından kaydının yapıldığı ve sonrasında mahkûm kabul odasında (iç çamaşırı olmadığı durumda önlük verilerek) aramalarının yapıldığı, aramalarda kişilerin cinsiyetlerinin gözetilerek mevzuatta belirtildiği üzere¹² aynı cinsiyetteki infaz ve koruma memuru tarafından gerçekleştirildiği idare ve özgürlüğünden mahrum bırakılanlarca belirtilmiştir.
46. Kabul edilenlerin herhangi bir rahatsızlığı olup olmadığını gözlemek adına sağlık raporlarının incelendiği, kronik rahatsızlık ya da gebelik gibi nedenlerden dolayı kullanılan ilaçlar dâhil olmak üzere tıbbi geçmişlerin sorulduğu, muayenelerin kuruma kabulden itibaren üç gün içerisinde kurum hekimi tarafından yapıldığı, özgürlüğünden mahrum bırakılanların öncelik sırasına göre (ağır hasta, yaşlı, hamile, çocuk, engelli vb.) muayene edildiği, gerekli hallerde hastaneye sevklerin sağlandığı, reçete edilen ilaçlar kurum sağlık birimi ve genel bütçe tarafından temin edildiği hususları ifade edilmiştir.
47. Kuruma kabulde, kurum kurallarını içeren yazılı bilgilendirme metni verildiği, özgürlüğünden mahrum bırakılanların üç kişilik ziyaretçi hakkının olduğunun bildirildiği, ailelerine haber vermek isteyip istemediklerin sorularak talep beyanlarının alındığı ve yeni iyi hal uygulamaları ile ilgili bilgilendirme yapıldığı ifade edilmiştir.
48. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar ile yapılan görüşmelerde, kuruma kabul işlemi sırasında arama önlüğü giydirilmediği şeklinde iddialarda bulunulmuştur. Mahkûm kabul odasında yapılan inceleme esnasında 1 adet önlüğün odada asılı olduğu, özgürlüğünden mahrum bırakılanların kabul işlemlerinde kullanılmak üzere tek kullanımlık önlük ve terliklerin bulunmadığı gözlemlenmiştir.
49. Yine, Kuruma kabul edilenlerin testleri yapıp negatif çıkması durumunda Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmeliği göz önüne alınarak suç türleri, cinsiyet, hasımlık gibi durumlarına göre Kurum İdare ve Gözlem Kurulunca koşullara dağıtım yapılmaktadır. Ancak hem özgürlüğünden mahrum bırakılanlar ile yapılan görüşmelerde belirtildiği hem de Kurum idaresince verilen tutuklu/hükümlülerin yerlerine göre tasnif cetvelinde görüldüğü üzere bazı koşullarda tutuklu ve hükümlülerin beraber yerleştirildiği görülmüştür.

¹² Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik, madde 34/3.

C.3. Disiplin ve Şikâyet Prosedürleri

50. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar ile yapılan görüşmelerde idarenin kendilerine yaklaşımlarının genel olarak olumlu olduğu, talep etmeleri halinde en azından Kurum 2. Müdürü ile görüşebildiklerini ifade etmişlerdir.
51. Yine özgürlüğünden mahrum bırakılanlar ile yapılan görüşmelerde Kurumda yaşanan isyan olayının da etkisi ile bazı infaz koruma memurlarının zaman zaman gurur kırıcı ve küçük düşürücü sözler sarf ettiklerini ifade etmişlerdir. İdare ile yapılan son görüşmede bu husus dile getirilmiş, idare tarafından böyle durumların önüne geçmek adına gerekli önlemlerin alınacağı ifade edilmiştir.
52. Kurum içi dilekçeler, hafta içi her gün sabah sayımı ile birlikte baş memurluk birimince toplanmakta ve aynı gün ilgili birimlere gönderilmektedir. Savcılık, mahkeme ve diğer kurumlara yazılan dilekçeler ivedi olarak gönderilmektedir. Ayrıca Kurumda şikâyet kutuları bulunmaktadır. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar ile yapılan görüşmelerde dilekçelerin kısa süre içinde değerlendirildiği, idare ile iletişim kurmakta sıkıntı yaşamadıkları belirtilmiştir.
53. Kurumda son 6 ayda yapılmış 4 şikâyet bulunmakta olup son bir yıl içinde kötü muamele iddiasıyla yapılan başvuru bulunmamaktadır. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar sözlü ya da yazılı olarak şikâyette bulunduktan sonra talepleri, ifadeleri alınarak şikâyet konusuna göre ilgili birimlere iletilmektedir.
54. Kurumda ziyaret tarihi itibariyle hakkında şikâyete konu yürütülen herhangi bir disiplin soruşturması bulunan personelin bulunmadığı idarece belirtilmiştir.

C.4. Fiziksel Koşullar

55. Kurumda merkezi ısınma sistemi bulunmakta olup özgürlüğünden mahrum bırakılanlar ile yapılan görüşmelerde ısınmanın yeterli olduğu ifade edilmiştir.
56. Kurumda havalandırma saatleri mevsim şartlarına, havanın aydınlanma ve kararına süresine göre değişmekte olup kapılar sabah sayımı öncesinde açılmakta ve akşam güneş batmadan kapanmaktadır.
57. Kurumda tüm oda ve koğuşlarda 7/24 temiz suya erişim sağlanabilmektedir. Sıcak suya erişim ise sabah ve akşam olmak üzere günde 2 kez belirli saatlerde sağlanmaktadır. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar ile yapılan görüşmelerde sıcak suya erişimin yeterli olduğu ifade edilmiştir.
58. Kurumda oda ve koğuşlara verilen içme suyu, şehir şebeke suyu olup kişilerin tercih etmesi durumunda kantinden de içme suyu temin edilebilmektedir.

59. Koşuların temizliği; idarece verilen temizlik malzemeleri ve özgürlüğünden mahrum bırakılanlar tarafından kantinden temin edilen temizlik ürünleri ile gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, COVID-19 salgını döneminde Kurum tarafından her koğuşa günlük bir bardak olacak şekilde sabun verildiği, idare ve özgürlüğünden mahrum bırakılanlarca belirtmiştir.
60. Kurumda her oda ve koğuştaki bir adet banyo ve tuvalet bulunmaktadır.
61. Kurumda tutulan kişilere ait yatak, yastık, nevresim, battaniye ve dolap bulunmaktadır. Yine, talep etmeleri durumunda havanın durumuna göre kendilerine ikinci battaniye de verilmektedir.
62. Kurumda oda ve koşuların büyük kısmında televizyon ve buzdolabı bulunmaktadır. Ancak özgürlüğünden mahrum bırakılanlar ile yapılan görüşmelerde karantina koğuşı olarak kullanılan alanlarda televizyon ve buzdolabının bulunmadığı ve karantina süresinin test sonucu gecikmesi gibi nedenlerden ötürü 20 günü aşabildiği ve zaman geçirmek için bir uğraşlarının olmadığı ifade edilmiştir.
63. Kurum çamaşırhanesinde sanayi tipi 1 yıkama ve 1 kurutma, ev tipi 7 yıkama makinası bulunmaktadır. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar, 1 file çamaşır yıkama ve kurutma işlemi için 12 TL karşılığında çamaşırhaneden faydalanabilmektedir. Ancak özgürlüğünden mahrum bırakılanlar ile yapılan görüşmelerde fiyatların yüksek olması nedeniyle kıyafetleri elde yıkadıkları, yaz mevsiminde havalandırma bahçesinde, kış mevsiminde ise koğuş içerisinde kıyafetlerini kuruttukları ifade edilmiştir.

C.5. Beslenme

64. Kurumda yemekler günlük olarak Kurum mutfağında hazırlanarak oda ve koşulara dağıtılmaktadır. İdare tarafından Bakanlıkça belirlenen iaae miktarının günlük kişi başı 11,50 TL olduğu, kalori hesabına göre kahvaltı, öğle yemeği ve akşam yemeği olmak üzere üç öğün yemek verildiği, özgürlüğünden mahrum bırakılanlar ile personelin aynı yemeği yediği hususları belirtilmiştir. Yine özgürlüğünden mahrum bırakılanlar ile yapılan görüşmelerde diyabet gibi rahatsızlığı bulunanlara özel diyet menülerinin verildiği ifade edilmiştir.
65. Anne yanında kalan çocuklar için devam sütü, bebe bisküvisi, bebek bezi ve ihtiyaç duyulan diğer malzemelerin ücretsiz olarak idare tarafından verildiği özgürlüğünden mahrum bırakılanlar ile yapılan görüşmelerde ifade edilmiştir.
66. Yemeklerin portör muayenelerinin düzenli olarak her gün yapılarak numunelerin 3 gün saklandığı belirtilmiş, aylık yemek listesi kapsamında 3 gün öncesine ait numuneler heyete gösterilmiştir.
67. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar ile yapılan görüşmelerde yemeklerin tadının genel olarak iyi olduğu belirtilmiştir.

68. Kurumda bir adet kantin bulunmaktadır. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar çeşitlerin yeterli olduğunu, haftada 1 defa kantin taleplerinin toplandığını ve perşembe günlerinin kantinde sebze meyve günü olduğunu ve kantinden sebze meyve alabildiklerini ifade etmişlerdir. Yine, idareden alınan 25.02.2021 tarihli kantin sayım listesinde ürün fiyatlarının piyasa fiyatları ile benzer olduğu görülmüştür.
69. Kurum kantininde ürünlerin çeşitliliğinin yeterli olduğu, son kullanma tarihlerine dikkat edildiği görülmüştür.

C.6. Sağlık

70. Kurumun revir biriminde 3 sağlık memuru ile 1 infaz ve koruma memuru çalışmakta olup infaz ve koruma memuru dosya işlemlerini yapmaktadır. Yine, Kurumda 24 saat sağlık memuru bulunmakta ve acil bir durum olması halinde 112 Acil Servis aranmaktadır.
71. Kurumda özgürlüğünden mahrum bırakılanları muayene etmek için salı ve perşembe günleri aile hekimliğinden doktor ve pazartesi günleri dış hekimi gelmektedir.
72. Revir biriminde muayene olmak isteyen özgürlüğünden mahrum bırakılanlar dilekçe ile talepte bulunmakta; muayeneleri yapıldıktan sonra Kurum doktoru tarafından hastaneye sevk edilmesi uygun görüldüğü takdirde ilgili hastanelerden randevu alınarak sevk işlemleri yapılmaktadır.
73. Ziyaret tarihi itibarıyla kurumda COVID-19 pozitif vakası bulunmamaktadır. Ancak bir özgürlüğünden mahrum bırakılarda skabiyez (uyuz) şüphesi bulunduğu, kişiye ilacının verildiği, ayrı bir koğuşa alındığı ve cildiye birimine sevk edileceği bildirilmiştir.
74. Kronik hastalıkları bulunan özgürlüğünden mahrum bırakılanlar revir birimi tarafından resen takip edilmekte; ilaçların takibi CETAS ile yapılmakta ve anlaşmalı eczaneler aracılığıyla ilaçlar temin edilmektedir.
75. Kırmızı ve yeşil reçeteli psikiyatri ilaçları ile bağımlılık yapabilecek ilaçlar günlük olarak teker teker revirde, diğer ilaçlar ise kutuları ile özgürlüğünden mahrum bırakılanların kendilerine verilmektedir. Kurumda psikiyatri ilacı kullanan 8 kişi bulunmaktadır.
76. Kurumda ziyaret tarihi itibarıyla açlık grevinde bulunan herhangi bir özgürlüğünden mahrum bırakılan olmadığı belirtilmiştir. Olması durumunda; kişiye kurum hekimi, psikolog ve görevli personellerce açlık grevine girmemesi, girmiş ise açlık grevini sonlandırması yönünde telkin ve ikna çalışmaları yapıldığı, kişinin tüm telkinlere rağmen açlık grevine girmedi ısrarcı olması durumunda derhal sağlık kontrolünden geçilerek günlük kilo tartımı, tansiyon ölçümü, bilinç durumu gibi hayati fonksiyonların takip edilerek, açlık grevinde doktor tarafından uygun görülen yiyecek ve içecekler iâşe edilip ve gerekli vitaminlerin reçete edildiği belirtilmiştir.

77. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar ile yapılan görüşmelerde, ihtiyaç halinde kadın doğum gibi özel ihtisas alanlarında muayene olma imkânlarının yeterli olduğu, gerekmesi halinde hastaneye de sevk edilebildikleri, ancak hastaneye sevk edildikten sonra karantina koğuşlarına alınacakları ve karantina odalarının koşullarının iyi olmaması sebebiyle hastaneye gitmekten kaçındıkları belirtilmiştir.
78. Ceza infaz kurumunda hayatını tek başına idame ettiremeyeceği değerlendirilen özgürlüğünden mahrum bırakılanlar için ceza tehiri işlemleri resen başlatıldığı ve işlemlerin titizlikle yürütüldüğü idarece belirtilmiştir. Bu kapsamda psikolojik sorunları bulunan bir kişinin Elâzığ Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesine gönderilmesi için işlemlerinin başlatıldığı, başka bir kişinin ayağında damar tıkanıklığı olup kangren olma ihtimali bulunduğu için tutuklu olmasına rağmen ceza tehir işlemlerinin başlatıldığı belirtilmiştir.
79. Yine, Kurumda doğuştan elleri kısa olup uzuv eksikliği mevcut olan bir özgürlüğünden mahrum bırakılan bulunmaktadır. Söz konusu kişi ile yapılan görüşmede, Kurum doktoru tarafından kendisi ile ilgilenildiğini ancak öz bakım ihtiyaçlarını tek başına gidermekte zorlandığını her zaman arkadaşlarından yardım isteyemediğini ifade etmiştir. Sağlık birimi ile yapılan görüşmede kişinin engelli koğuşunun bulunduğu bir ceza infaz kurumuna veya R tipi ceza infaz kurumlarından birine nakledilmesi için gerekli işlemler ile ceza tehiri işlemlerinin başlatıldığı, sağlık kurulu raporu beklendiği ve sürecin devam ettiği belirtilmiştir.
80. İdareye ve sağlık görevlilerine hasta mahremiyeti hakkındaki uygulamaları sorulmuş, hasta mahremiyetine önem verildiği ancak, güvenlik nedeniyle doktor muayenesi esnasında yeterli sayıda infaz ve koruma memurunun nezaret ettiği ve yapılan muayenelerde muayene perdesi kullanılarak hastanın mahremiyetinin sağlandığı ifade edilmiştir.

C.7. Psiko-Sosyal Servis Hizmetleri

81. Psiko-sosyal serviste 2 psikolog görev yapmakta olup 2 CİK memuru da yardımcı olarak görev yapmaktadır.
82. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar için iyileştirme ve bireyselleştirme faaliyetlerinin yürütüldüğü, düzenli olarak görüşmelerinin yapıldığı, yakınları ile iletişim kurulduğu, ayrıca kadın özgürlüğünden mahrum bırakılanların yanında barındırdıkları çocuklar ile ilgili iş ve işlemlerin yakından takip edildiği, dilekçelerinin alındığı idarece belirtilmiştir.
83. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar ile yapılan görüşmelerde psiko-sosyal servis hizmetleri kapsamında yapılan görüşmeler için özel bir oda bulunmadığı ve görüşmelere infaz koruma memurlarının da eşlik ettiği ifade edilmiştir.

84. Yine kurum psikoloğu ile yapılan görüşmeler neticesinde anne yanında kalan çocukların oyun ihtiyaçlarını giderebilmeleri adına oyun alanına ihtiyaç duyulduğu görülmüştür. İdare ile yapılan görüşmelerde çocuklar için bir kreş oluşturulacağı, Bakanlıktan olur beklendiği ifade edilmiştir.

C.8. Eğitsel, Sosyal, Kültürel, Mesleki ve Sportif Faaliyetler

85. Kurumda COVID-19 salgını nedeniyle eğitsel, sosyal, sportif ve kültürel faaliyetlere ara verilmiştir.

86. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar ile yapılan görüşmelerde koğuş havalandırma alanlarında spor yapma ve top oynama imkânlarının bulunduğu ancak yeterli olmadığı bu nedenle açık spor alanının kullanımının talep edildiği belirtilmiştir.

87. Yine, özgürlüğünden mahrum bırakılanlar ile yapılan görüşmelerde boncuk işlemesi ile örgü faaliyetleri talebinde bulunulmuş, söz konusu talep son görüşmede idareye iletilmiştir. İdare tarafından ise Kurumda 4 Nisan 2020 tarihinde bir isyan olayı yaşandığı, isyanda bu tarz eşyalar kullanıldığı için faaliyetlerin bekletildiği, talep edilen malzemelerin daha sonra temin edileceği belirtilmiştir.

88. Özgürlüğünden mahrum bırakılanların mesleki faaliyetleri açısından Kurumda iş yurdu bulunmaktadır. Bu kapsamda kantin, terzi ve çamaşırhanede çalışmaların yapıldığı, ziyaret tarihi itibarıyla iş yurdunda çalışan herhangi bir özgürlüğünden mahrum bırakılanın bulunmadığı idarece belirtilmiştir.

89. Ceza infaz kurumu bütçesine bağlı olarak Kurum mutfağında çalışan 6 özgürlüğünden mahrum bırakılan 07:00-17:00 saatleri arasında çalıştıklarını ve maaş ödemelerinin 4 ayda bir yapıldığını ifade etmişlerdir. İdare ile yapılan son görüşmede cezaevi bütçesinin 3 ayda 1 geldiğini bu nedenle ödemelerin 4 ayda 1 toplu şekilde yapıldığı belirtilmiştir. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar ile yapılan görüşmelerde ödemelere ilişkin bir şikâyet dile getirilmemiştir.

90. Kurum kütüphanesinde 2184 kitap bulunduğu, Batman İl Halk Kütüphanesi ile yapılan protokol neticesinde yaklaşık 8000 kitabın daha hizmete açıldığı ve toplamda 10.000 kitaptan faydalanma imkânı bulunduğu idarece belirtilmiştir. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlar ile yapılan görüşmelerde dilekçe ile kitap talep ettikleri, taleplerinin yerine getirildiği, koğuşta en fazla 3 kitap bulundurma haklarının olduğu ifade edilmiştir.

91. Kurumda, özgürlüğünden mahrum bırakılanların ÖSYM tarafından yapılan YGS, LYS, YDS, KPSS, ALES, YDS/YÖKDİL ve benzeri sınavlara başvurmayı istemesi halinde başvuru işlemlerini takip etmeleri ve sınavlara katılımlarının sağlandığı, ihtiyaç sahibi olanların sınav

başvuru harçları ile üniversite başvuru harçlarının Sosyal Yardımlaşma Vakfı tarafından karşılandığı idarece belirtilmiştir.

92. Salgın öncesi dönemde Adalet Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı arasında imzalanmış olan protokol kapsamında İl Müftülüğünce görevlendirilen 1 erkek vaizin haftada dört gün, 1 kadın vaizenin ise haftada bir gün müfredat programına uygun olarak dini konularda eğitim verdiği, ancak bulaş riski nedeniyle Bakanlık emri doğrultusunda din görevlilerinin oda ve koğuşlardaki faaliyetlerine ara verildiği, bireysel olarak görüşme talebinde bulunanların maske eldiven ve sosyal mesafe kuralı çerçevesinde olarak kapalı görüşme odasında görüşme yapma imkanının bulunduğu idarece belirtilmiştir.
93. Daha önce de değinildiği üzere çocuklu kadın özgürlüğünden mahrum bırakılanlar ile yapılan görüşmelerde çocukların oyun alanlarının bulunmadığı dile getirilmiş ve idareden oyuncak temin edilmesinin talep edildiği belirtilmiştir.

C.9. Dış Dünya ile Etkileşim

94. Kurumda COVID-19 salgını süresince açık görüşlerin yapılmadığı, kapalı görüşlerin 45 dakika olarak ayda 2 kez yapıldığı; telefon hakkının ise 20 dakika olarak haftada 1 kez kullandırıldığı idarece belirtilmiştir. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlardan ailesi uzakta olan ya da maddi durumu iyi olmayanların salgın durumu da göz önüne alındığında görüşmelere gelemediği ve haftalık tek numara arama haklarının bulunduğu bu nedenle telefon haklarını kullanırken anne-baba ve eşlerini arayabilmeleri için 2 numara arama haklarının olması talep edilmiştir.
95. Kurumda avukat görüşlerinin; kapalı görüş alanlarında temas kurmaksızın yapıldığı, mevcut alanların yetersiz kalması durumunda, hijyen ve sosyal mesafe kurallarına uygun olarak görüşme alanları oluşturulduğu idarece belirtilmiştir.

D. TAVSİYELER

D.1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

96. Mevcut salgın koşulları da göz önüne alındığında Kuruma ilk kabul sırasında arama işlemi yapılırken mahremiyetin gözetilmesi ile hijyenik açıdan her özgürlüğünden mahrum bırakılana bir önlük verilmesi hassasiyetle sağlanmalıdır.¹³ Buna ek olarak, arama odasında bulunan ve

¹³ BM Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar (Nelson Mandela Rules), Kural 50.

özgürlüğünden mahrum bırakılanların ortak olarak kullandığı terlikler yerine tek kullanımlık terlik, galoş gibi ürünlerin tercih edilmesi¹⁴,

97. Tutuklular, tutukevlerinde veya maddî olanak bulunmadığı hâllerde kapalı ceza infaz kurumlarının tutuklulara ayrılan bölümlerinde, büyükler, kadınlar, gençler, çocuklar olmak üzere ve suç türleri de gözetilerek ayrı yerlerde barındırılırlar.¹⁵ Burada amaç tutuklular için masumiyet karinesi ilkesi kapsamında ilk defa cezaevi ortamına giren ve masum olma ihtimali olan tutuklu mahkûmları, hükümlü mahkûmların potansiyel suç etkisinden korumaktır.¹⁶ Bu nedenle, imkânlar elverdiği ölçüde tutuklu ve hükümlülerin farklı koşullara yerleştirilmesine dikkat edilmesi,
98. İlgili mevzuatta belirtilen amaçlar doğrultusunda kullanılmak üzere Kurumda bir süngerli odanın oluşturulması; söz konusu süngerli odada taban, tavan alanı dâhil olmak üzere her yerin özel dolgu malzemesi ile kaplanması; kaplamada beyaz, mavi gibi rahatlatıcı etkisi bulunan açık renklerin tercih edilmesi; odanın 24 saat kamera ile izlenmesi; tedbire karar veren ilgili yöneticinin ismi, tedbirin başlangıç ve bitiş saati, sağlık personeli tarafından yapılan kontrollerin saatinin yer aldığı özel bir kayıt sisteminin tutulması¹⁷,
99. Kıyafetlerin elde yıkanması yüksek sıcaklıklarda yıkama özelliğine sahip çamaşır makinelerine göre yeterli hijyen barındırmamaktadır. Bu yüzden çamaşır yıkama ve kurutma işlemleri için kişilerin ödeyebileceği daha makul bir ücretin belirlenmesi,
100. Normalleşme ve COVID-19 süreci göz önünde bulundurularak Kurumun açık spor salonunun görece geniş ve kullanıma uygun olması nedeniyle her koğuşun ayrı ayrı kullanımına yönelik düzenlemeler yapılması, boncuk işlemesi ve örgü faaliyetleri için gerekli malzemelerin temin edilmesi,
101. Kurumda tıbbi muayenelerin ve psikolog görüşmelerinin, tıp uzmanı ve psikolog dışındaki personelin duyamayacağı ve tercihen göremeyeceği bir biçimde yapılması ve psikolog görüşmeleri için kapalı ve camlı bölmesi olan mahremiyetin sağlanabileceği bir görüşme alanının oluşturulması¹⁸,
102. Kurum idaresinin personelin olumsuz davranışlarına yönelik önlemler almaya çalıştığı hususu da gözetilerek kötü muamelenin önlenmesine dair eğitim ve bilginin infaz ve koruma memuru personelinin eğitim programında kapsamlı bir şekilde yer alması,
103. COVID-19 tanısı konulan, temaslı olan veya Kurum dışından gelen özgürlüğünden mahrum bırakılanlardan karantina koşullarında tutulmalarının karantina sürelerine dikkat edilmesi, imkânlar

¹⁴ TİHEK, Maltepe 3 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyaret Raporu, m 62.

¹⁵ 5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun, m 111(3).

¹⁶ AİÖK Standartları, CPT/Inf (2017)5-part, m.55.

¹⁷ CPT/Inf (2013) 27.

¹⁸ AİÖK Standartları, CPT / Inf (92) 3], m 53.

dâhilinde diğerk koğuşlardaki mevcut benzer şartların benimsenmesi ve karantina koğuşlarında vakitlerini geçirebilmek adına kendilerine TV sağlanması,

104.Özgürlüğünden mahrum bırakılanların haftalık telefon ile görüşmelerinin en az iki numara arama hakkı olacak şekilde arttırılması¹⁹,

D.2. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler

105.Cezaevleri bebekler ve küçük çocuklar için uygun bir ortam olmadığından annelerinin yanında çocukların da cezalandırılmaması adına temel prensip çocuğun iyiliğı olmalı ve bu soruna çözüm bulunmalıdır. Bu nedenle bebeklerin ve küçük çocukların gözetim ortamında bulunduğu yerlerde, çocuklar sosyal hizmet ve çocuk gelişimi uzmanları tarafından izlenmelidir. Amaç, çocuk için üniforma veya anahtar destesi gibi görsel unsurlarından uzak ve çocuk odaklı bir ortam oluşturmak olmalı ve cezaevlerindeki bebeklerin hareket ve bilişsel becerilerinin normal gelişimini sağlayacak düzenlemeler yapılmalıdır.²⁰ Özellikle çocuklara cezaevi içinde yeterli oyun ve hareket etme imkânı sağlanmalı ve çocuklara mümkün olduğunca kurumdan çıkarak dışarıdaki normal hayatta deneyim edinme imkânı yaratılmalıdır. Bu nedenle Batman M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kreş yapılması işleminin hızlandırılması,

hususları tavsiye edilmektedir.

¹⁹ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik, md 74/2-f.

²⁰ AİÖK Standartları, CPT/Inf (2000)13-part, m 28.